

*Prof. Dr. Ayşe Aynur Durukan'ın Ardından
(08.07.1951-18.02.2022)*

Hacettepe Üniversitesi'nden Bir Yıldız Kaydı...

18 Şubat 2022 bir yıldız daha kaydı Sanat Tarihi camiasından... 1970 yılında Hacettepe Üniversitesi'nin Sanat Tarihi Bölümü ilk açıldığında giren ve 1974'de mezun olanlardandır. 1974'de Prof. Dr. Oluş Arık yönetiminde, "*Orta Çağ Kayseri Türbeleri*" konulu lisans tezi ile mezun olmuştur. 1976'da Prof. Dr. Günsel Renda yönetiminde, "*Kuzey-Batı Anadolu Bölgesindeki Ahşap Tavanlı Camiler*" başlıklı tezi ile yüksek lisansını tamamlamıştır.

24.01.1977'de Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümüne asistan olarak girmiştir. 1982'de Prof. Dr. Güner İnal Başkanlığında, Prof. Yıldız Ötüken ve Prof. Dr. Ömür Bakırer'in ilmî yardımlarıyla, "*Balat Türk Devri Yapıları*" konulu tezle doktorasını tamamlamıştır. 11.07.1985'de Öğretim Görevlisi, 23.09.1988'de Doçent, 30.05.1995'de Profesör olmuştur. Azize Yasa'nın 2002'de yapmış olduğu tespitlere göre 65 önemli makalesi vardır. "*Ortaçağ'da Anadolu*" konulu Hacettepe Üniversitesi'nin Prof. Dr. Aynur Durukan'a Armağan Kitabı 2002'de yayımlanmıştır.

Prof. Dr. Ayşe Aynur Durukan;

Nermin Şaman Doğan, Fatih Müderrisoğlu, Özand Gönülal, Şebnem Ercebeci, Azize Aktaş Yasa, Sevgi Kutluay, Canan Parla, Muhammet Görür, Erdal Eser, Sema Gündüz'ün lisans tezlerini; Nermin Şaman Doğan, Azize Aktaş Yasa, Canan Parla, Erol Altınsapan, Muhammet Görür, Erdal Eser'in Doktora tezlerini yönetmiştir.

Prof. Dr. Ayşe Aynur Durukan'ı Kültür ve Turizm Bakanlığı Eski Eser Tescil Uzmanı olarak Bakanlıkta tanıdım. Rahmetli Prof. Dr. Yılmaz Önge'nin eşi Dr. Ergül Önge Müzeler Genel Müdürlüğündeyken tanıştırdı. Ben de 1976 Eylül ayında Dergiler Şube Müdürlüğüne atanmışım. Selânik Caddesindeki Kızılay'ın binasında Kültür ve Turizm Bakanlığında aynı katta mesai yaptık. Gökçe Günel, Aynur Durukan, Ergül Önge aynı odada idi. İktidar değişti, güvenoyunu beklemeden 19 Ocak 1978'de Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ne memur olarak geçtim. 1978'de Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşiv ve Yayın Dairesi Başkan Yardımcılığına atandım.

Aynur Durukan müzelere yeni mezun olarak 1974'de girmişti. Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümünde doktora başladı. Asistan kadrosu açılınca, Ocak 1977'de Hacettepe Üniversitesi'ne intisap etti. Eski Kültür Müsteşarımız rahmetli Adnan Ötüken'in kızı Dr. Sabiha Yıldız Ötüken Avusturya'dan dönüp, Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'ne doktorasını yurt dışında tamamlamış olarak girip, tanışınca, Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşive Yayın Dairesi'ndeki odamız, Sanat Tarihi, Türk Sanatı buluşma noktası oldu.

Doç. Dr. Yılmaz Önge, Doç. Dr. Yıldız Ötüken, Aynur Durukan, Prof. Dr. Zafer Bayburtluoğlu, Prof. Dr. Orhan Cezmi Tuncer, bazen Doç. Dr. Haşim Karpuz, Dr. Bekir Deniz, Dr. Bozkurt Ersoy, Ankara dışındaki bazı üniversitelerin Sanat Tarihi elemanları, Ankara'ya geldiklerinde, sağ olsunlar, şeref verdiler, uğrar oldular. Sanat Tarihi Tekkesi, Rahle-i Tedris oldu. Aynur Durukan da Yıldız hanımla birlikte uğramaya başladı. Benim Önasya Dergisi sahibi iken ciltçim vardı. Aynur Hanım doktorasını yazmayı tamamlayınca, Maltepe'deki ciltçime birlikte gittik eserini ciltlenmesi için, hatırladığım kadarıyla beş adet cildi birlikte teslim aldık. Paris Caddesindeki evine birlikte götürdük.

Prof. Dr. Yıldız Ötüken'le Türkiye'deki Vakıf Abide ve Eski Eserler Serisinin Bursa kazaları yapılmamıştı. Rahmetli Prof. Dr. Yıldız Ötüken talip oldu. Dr. Aynur Durukan, Dr. Hakkı Acun, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Tunçer, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi sınıf öğrencisi Sacit Pekak'dan müteşekkil çekirdek bir ekip kuruldu. Sayın Dr. Mehmet Tunçer, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde işlerinin yoğunluğu nedeniyle ekipten ayrıldı. Görevlendirme seyahat harcırahlarını Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak Arşiv ve Yayın Dairesi olarak biz deruhte ettik. Film ve benzeri sarf malzeme ihtiyaçlarını karşıladık. Muhasebe Dairesi ile çok çeliştik. Hem telif hem seyahat harcırahı olmaz dediler. Bir sürü münakaşa...

Prof. Dr. Yıldız Ötüken Başkanlığında ekip çok titiz çalıştı. Bursa ilinin bütün kazalarını dolaştı. Eski eserlerin fotoğraflarını çekti. Sanat Tarihi açısından eserleri inceledi. Bazı akşamlar, gece yarısına kadar çalıştılar. Üçüncü yıl çalışma bitti ve telif ücreti karşılığı eseri bastık. Baskı bedelini Türkiye Vakıflar Bankasından karşıladık. Bursa I. Murad Külliyesinde, Prof. Dr. Günsel Renda'nın da katıldığı bir seminer yaptık. Bursa halkına, ilim camiasına duyurduk. Ankara'da Genel Müdür Em. Tümgeneral Galip Yiğitgüden, Genel Müdür Yardımcısı Tuğgeneral Alâettin Gürtuna, Genel Müdür Yardımcısı Tuğgeneral Necip Aka'nı hazır olduğu Genel Müdürlük personeline de yarım günlük bir panel düzenleyerek, yaptığımız işi kamuoyuna duyurduk.

Prof. Dr. Yıldız Ötüken etrafındaki öğrenci ve doktora talebelerini çok sıkardı. Neden diye sohbetlerimizde sorduğumda, *"nasıl yetişirlerse öyle gider, onların iyiliği için yapıyorum"*, derdi. Aynur Durukan Azize Yasa'nın doktora konusu olan Orta Çağda, Selçuklu Dönemi Konya'sı üzerinde çalıştılar. O da Yıldız Ötüken de öğrendiğini öğrencileriyle birlikte yetiştirdiği doktora ve lisans öğrencilerinden Azize Yasa'nın, Muhammet Görür, Nermin Şaman, Canan Parla, Fatih Müderrisoğlu, Erol Altınapan'ın

yetişmesinde uyguladı, başarılı da oldu. Rahmetli Fatih Müderrisoğlu ile Nermin Şaman Doğan Hacettepe Üniversitesi'nde görev aldı, Muhammet Görür, önce Gazi, sonra Hacibayram Üniversitelerinde, Azize Yasa, İzzet Baysal Üniversitesine, Erol Altınsapan Eskişehir'de, Ahmet Çaycı Necmettin Erbakan Üniversitelerinde hocalarından aldıkları akademik unvanları yükselterek, onların eğitim görevlerini başarıyla devraldılar.

Rahmetli Aynur Durukan, tertip etmiş çeşitli Vakıf Haftalarında bildiriler sundu. Vakıflar Dergisinde yazılar yazdı. 20 Nisan 1999'da Ulus'taki Vakıf Araştırma Merkezi Mehmet Âkif salonunda, Mustafa Keten'in Genel Müdürlük Döneminde, Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası problemleri hakkında tertipledeğim, eser üzerinde fiilen çalışan ve konu hakkında araştırmalarda bulunan meslektaşlarımızdan, Prof. Dr. Aysıl Tükel Yavuz, Prof. Dr. Ömür Bakırer, Prof. Dr. Aynur Durukan, Prof. Dr. Orhan Cezmi Tuncer, Prof. Dr. Zafer Bayburtluoğlu, Doç. Dr. Emre Madran, Erol Yurdakul iştiraki ile 2 saatlik bir panelde, Divriği külliyesi masaya yatırıldı. 1940'lı yıllardan 1998 tarihine kadar getirildi. Konuşmalar videoya alınarak dijital kopyası Gökçe Günel tarafından yapıldı. Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası için, özetlenmiş bir tarihtir. Panele konuşmacı olarak katılanların bugün bir kısmı rahmetli oldu. Erol Yurdakul, Emre Madran, Zafer Bayburtluoğlu, Aynur Durukan...

Prof. Dr. Aynur Durukan, Anadolu'nun Selçuklu ve Beylikler Dönemi üzerinde çalışırdı. Rahmetli Ahmet Hamdi Karabacakla, Sahip Ata Fahrüddin Ali Vakfiyesini yaptığımız gibi, Oğulbey Vakfiyesini de Arapçadan tercüme ederek yayınlamamı istedi. *"Aynur Hanım, bildiğiniz gibi benim Arapçam yok. Rahmetli Ahmet Hamdi Karabacak'la onu yaptık"*, derdim. O yine de *"sen bulursun, yapar yaptırırısın"* dediyse de, bir türlü gerçekleştiremedik. Ankara çevresi için önemli bir vakfiye idi.

Sık sık uğrardı Aynur Hanım. Emekli oldu İstanbul'a taşındı. Bağdat Caddesindeki evinde eşimle ziyaret ettik. Annesi vefat etti, başsağlığı dileklerinde bulunduk. Ev taşıdı, kitap ve dokümanların taşınmadaki zorluklarını yaşadı. Akciğer ameliyatı oldu, metanetini bozmadı, iyileşme yolundaydı. Hep *"iyiyim"* derdi. Bayramlarda, yılbaşında mesajı unutmazdı, Annesi vefat ettiğinde içine kapandı...

Uzun yıllar yaşadığı Ankara'ya akrabası yanına kısa süre önce geldi, Covid 19, Ankara Şehir hastanesinde Aynur Durukan'ı aldı götürdü... Hacettepe Üniversitesi Sanat Tarihi Camiasından da bir yıldız kaydı... Oğultürk Camii'ndeki öğle namazını müteakip, Cebeci Mezarlığında ebedî uykusuna tevdi edildi. Allah rahmet etsin, mekânı Cennet olsun, nurlar içinde uyusun...

Bundan böyle ebediyete intikal eden yol göstericilerimiz;

Bizleri geleceğe hazırlayan hocalarımız, dostlarımız,

Türk kültür ve medeniyetinin büyük üstatları

Çoğunu tanıdım, birlikte çalışma nasip oldu,

Kimilerinin de eserleriyle müşerref olduk.

Şimdi kültür ve medeniyetimizin ebediyete intikal eden bütün üstatları,

Dünyanın en meşhur orientalislerinin de iştiraki ile
Hiç bitmeyecek Uluslararası Mega Türk kültür kongresine iştirak ettiler, ediyorlar...
Türk kültür ve medeniyetinin, Türk sanatının ve mimarisinin,
Anadolu ve Uluğ Türkistan olan Orta Asya kültürlerini
Bütün yönlerini yıllar, asırlar boyu sürecek, en ince noktasına kadar tartışılar,
Ancak neticesini bizlere bir türlü gönderemediler, gönderemezler....
Çağrılanlar sırayla gidiyor, dileriz son olsun...

18.02.2022

Sadi Bayram

Prof. Dr. Ayşe Aynur Durukan (08.07.1951-18.02.2022)